

Helse- og omsorgsdepartementet
(Digital innsendelse)

Deres dato: 17.3.2015
Deres ref.: 15/693-
Vår ref.: 340.5/ITW
Vår dato: 8.6.2015

Høring av forslag til standardiserte tobakkspakninger

Innledning

Norsk Petroleumsinstitutt (NP) viser til høring av forslag til innføring av standardiserte tobakkspakninger og gjennomføring av Tobakkskonvensjonen artikkel 5.3.

NP har nylig gjennomført vår årlige innsamling av bensinstasjonsstatistikk, og per 31. desember 2014 var det 1588 bensinstasjoner som inngår i merkenavnet til NPs medlemmer. Bensinstasjonsstatistikken¹ viser at stadig flere bensinstasjoner blir lagt ned, og at dette primært dreier seg om mindre stasjoner i distriktene. Det er flere årsaker til nedgangen, men i hovedsak skyldes det at bensinstasjonene har høye investerings- og driftskostnader, og at bensinstasjonsdrift gir lav økonomisk avkastning. Bensinstasjonene er et viktig bidrag til lokal verdiskapning og sysselsetting over hele landet. NP er derfor opptatt av at stasjonene gis konkurransevilkår på linje med konkurrerende bransjer, slik at selskapene kan opprettholde et landsdekkende stasjonsnettverk.

NP erkjenner at bruk av tobakk er et samfunnsproblem, og ønsker å bidra til å motvirke at barn og unge begynner å røyke og snuse. Det betyr at vi ønsker å følge opp de politiske tiltakene regjeringen innfører. Vi ser imidlertid at forslaget om å innføre standardiserte tobakkspakninger kan medføre noen uønskede konsekvenser og vi ønsker å knytte noen få kommentarer til forslaget.

Bekymring for økt smugling av tobakksvarer

Bransjen arbeider kontinuerlig med å forbygge og avdekke kriminalitet på stasjonene. NP er i den forbindelse i dialog med politiet, og vi følger opp politiets analyser av kriminalitetsutviklingen i Norge. I Kripas siste analyse av "Den organiserte kriminaliteten i Norge" fra 2013 på sidene 29. flg, fremgår det at sigarettsmuglingen til Norge øker både i omfang og profesjonalitet. I rapporten oppgis det at Tollvesenet bare i første halvår 2012 beslagla 4 897 534 smuglersigaretter.

Siden Norges naboland ennå ikke innfører krav om standardiserte tobakkspakninger, er NP bekymret for at forslaget vil øke etterspørselen etter dagens originalpakninger, og at dette vil

¹ http://www.np.no/om_bensinstasjoner/

kunne føre til økt smugleraktivitet. Vi er derfor svært opptatt av at kravet om standardiserte tobakbspakninger ikke trer i kraft før Norge har implementert den delen av tobakksdirektivet og Tobakkskonvensjonen som skal sikre bedre kontroll og en sporingsmekanisme for tobakksvarer. Kripos skriver i sin rapport at mesteparten av beslagene gjøres på grensen mellom Norge og Sverige, og NP mener det derfor er særskilt viktig at det etableres et nordisk samarbeid som kan forhindre økt smugling av tobakksvarer.

Utfordringer knyttet til grensehandel

I høringsnotatet på side 20 fremgår det at et svensk offentlig utvalg har fått i oppdrag å utrede innføring av standardiserte tobakbspakninger, og at utvalget vil fremlegge sin rapport senest 1. mars 2016. I følge SSB sine tall, utgjorde grensehandelen 14 milliarder kroner i 2014. Fra 2009 til 2014 oppgir SSB at grensehandelen har økt med hele 36 prosent. Forbrukerundersøkelser som er utført av firmaet Nilsen, viser at 20 prosent av snusen som konsumeres i Norge er kjøpt i Sverige. Dersom Norge innfører kravet om standardiserte tobakbspakninger før Sverige, er NP bekymret for at det vil bidra til ytterligere økninger i handelslekkasjen til Sverige, noe som vil medføre tapt omsetning for bensinstasjonene. Vi ber derfor myndighetene om å ha en dialog med svenske myndigheter og bidra til at kravene om standardiserte tobakbspakninger innføres fra samme tidspunkt i Sverige og Norge.

Standardiseringen må omfatte alle utsalgsteder

I høringsnotatet på side 32, fremgår det at forslaget skal gjelde for alle tobakksvarer på alle utsalgsteder, inkludert tax-freeutsalg og spesialforretninger for tobakk. Etter det vi kan lese ut av høringsnotatet, er imidlertid ikke utenlandske ferger som selger tax-free omfattet. NP ønsker at alle utsalgstedene for tobakk gis like konkurransevilkår. For å sikre bransjenøytralitet, ber vi derfor om at også ferger omfattes av bestemmelsene i merkeforskriften.

Ta gjerne kontakt dersom det er noen spørsmål til vårt innspill.

Med vennlig hilsen
Norsk Petroleumsinstitutt

Inger-Lise M. Nøstvik
Generalsekretær

Ingebjørg Telnes Wilhelmsen
Fagsjef